

Розанцев О.О.

*кандидат військових наук, доцент
Міжнародний гуманітарний університет (Одеса)
e-mail: mgur@ukr.net*

ОРГАНІЗАЦІЯ ЛІКУВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В ТУРЕЧЧИНІ

Анотація. Проведено аналіз структури, динаміки розвитку та основних умов функціонування індустрії лікувального та оздоровчого туризму в Туреччині. Дана характеристика основних лікувальних курортів і медичних закладів країни.

Ключові слова. Лікувальний туризм, оздоровчий туризм, курорти Туреччини, медичні заклади Туреччини, політика в галузі туризму, медична інфраструктура.

Постановка проблеми. За даними UNWTO Туреччина за підсумками 2012 року посідає шосте місце серед найбільш популярних у туристів країн світу. Зі статистики кількості відпочиваючих у 2002 році Туреччина знаходилася лише на 17-му місці у світі. За планами уряду до 2023 року перед країною стоїть мета залучати на свої курорти щорічно не менше 50 мільйонів туристів, отримуючи від сфери туризму дохід у 50 мільярдів доларів [5]. В 2012 році 35,7 мільйона туристів залишили в Туреччині понад 25,6 млрд. дол. [7].

Сфера туризму дає високий дохід туристичним регіонам Туреччини і державі в цілому. Щорічно зростаючий потік туристів стимулює розвиток сфери послуг. Навколо готелів будуються торгові центри, кафе і ресторани, парки розваг.

Природні багатства Туреччини, розвинена інфраструктура, культурна та історична спадщина країни, сучасне обладнання медичних установ, висока кваліфікація медперсоналу є факторами успішного розвитку медичного туризму у державі. Туреччина вже є авторитетом в галузі медичного туризму. Керівництво країни має амбіційні плани щодо цієї галузі [3, с.129].

Вищевикладене дозволяє вважати *актуальною для сучасних економічних умов тему дослідження.*

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем ефективного використання ресурсів рекреаційного району взагалі і аналізу туристичної індустрії Туреччини присвячені наукові праці вчених: І. Букреева, В. Кицяка, П. Масляка, В. Сафіулліної, О. Соловйової, Н. Фоменко. І. Букреев підкреслює, що рекреаційно-туристичний комплекс є результатом реалізації рекреаційно-туристичного потенціалу регіону [2, с.22]. Н. Фоменко на основі теорії В.І. Вернадського про ноосферу

робить висновок: «оздоровлення з допомогою туризму — один з шляхів вирішення проблеми зняття виробничої і невиробничої втоми людини». Медико-біологічна функція рекреації, на думку вченого, полягає в санаторно-курортному лікуванні і оздоровленні [2, с. 9]. О.Соловйова вважає, що модель організації управління рекреаційною індустрією, реалізована в Туреччині, демонструє свою високу ефективність [3, с.126].

Метою статті є аналіз структури, динаміки розвитку та основних умов функціонування індустрії лікувального та оздоровчого туризму в Туреччині.

Виклад основного матеріалу. Приклад Туреччини щодо вмілого використання природних ресурсів, створення туристичної інфраструктури та ефективного просування власного продукту на світових ринках заслуговує зайняти одне з провідних місць у підручниках з маркетингу.

Турецький уряд здійснив комплекс заходів для розвитку і процвітання туристичної індустрії. У 1982 році в державі було прийнято «Закон про інвестиції в галузі туризму». Прийняття цього законодавчого акту призвело до того, що загальний обсяг інвестицій у туризм становить десятки мільярдів доларів. Державою надані підприємцям середньострокові кредити під низькі відсотки. Уряд надає можливість безкоштовно користуватися земельною ділянкою під туристичною інфраструктурою протягом 49 років. Крім того, Туреччина проводить сприятливу податкову і митну політику. Іноземні інвестори мають можливість вільно переказувати прибутки за кордон.

У Туреччині є міністерство, яке займається веденням політики в галузі туризму. Щорічно міністерство отримує з бюджету близько 100 млн. євро тільки на рекламу курортів країни. Майже у всіх європейських і багатьох інших державах є представництва цього міністерства. Представництва укладають контракти з провідними туристичними операторами, організують і проводять рекламні кампанії, які сприяють споживачеві зробити вибір для рекреації саме у бік Туреччини. Міністр туризму і культури держави Омер Челик оголосив, що: «У 2013 році кількість туристів, що відвідали Туреччину, збільшилася на 10%, а доходи держави від туристичного сектора — на 22%» [8].

Туреччина є одною з найперспективніших країн медичного та оздоровчого туризму. Лікування в Туреччині здійснюється у понад 1350 державних і приватних клініках.

Міністерство охорони здоров'я країни співпрацює з американської експертною організацією Joint Commission International (JCI). Міжнародну акредитацію JCI мають 28 медичних закладів, що забезпечує надання лікарняних послуг на світовому рівні. Розвинена туристична інфраструктура, високі медичні стандарти, відносно невисока ціна медичних послуг є основою щорічного росту лікувального туризму у Туреччині.

Лікувальні заклади Туреччини пропонують туристам такі напрями: кардіологія та кардіохірургія, нейрохірургія, ортопедія і травматологія, радіотерапія і радіохірургія, гематологія, онкологія, педіатрія, пластична хірургія і естетична медицина, офтальмологія і репродуктивні технології, реабілітаційна медицина, гінекологія та акушерство, трансплантологія.

Серед клінік найбільш відомі: Американська клініка при фонді ім. Вехбі Коча, Багатопрофільна лікарня «SEMA», Італійська клініка фонду ім. Вехбі Коча, Клініка університету Йедітеп, Клініка «Меморіал», Медичний центр «Анадолу», Офтальмологічний центр «World Eye Center» (Dunya Goz).

Американська клініка при фонді ім. Вехбі Коча була заснована в 1920 році як перший приватний медичний заклад країни. У клініці здійснюються всі види сучасних медичних послуг, які відповідають стандартам США. Щороку тут надають консультації та лікують 120 000 пацієнтів з Туреччини та інших країн. При клініці функціонують: поліклініка, центр сімейного здоров'я, центр обстежень, відділення серцево-судинної хірургії тощо. Весь персонал закладу пройшов підготовку за кордоном.

Багатопрофільна лікарня «SEMA» розташована в приморському районі Стамбула. Установа має сучасну лікувально-діагностичну базу і надає послуги на рівні європейських і світових стандартів не лише громадянам Туреччини, а і іноземцям. Лікарня спеціалізується на кардіохірургії, офтальмології, ортопедії тощо. Обслуговування пацієнтів починається ще на батьківщині майбутнього туриста, коли співпрацівник лікарні дає відповідну консультацію відносно доцільності проходження лікування саме в «SEMA». Трансфер з аеропорту здійснюється за рахунок лікарні. Умови проживання в установі відповідають стандартам п'яти зіркових готелів. У окремих випадках пацієнту може надаватися співробітник, який вільно володіє рідною мовою туриста. Кваліфікація персоналу лікарні відповідає міжнародним європейським стандартам.

Приватна італійська клініка фонду ім. Вехбі Коча була заснована в 1920 році. У 2005 р.

у закладі проведено масштабну реконструкцію. Клініка спеціалізується на реабілітації і онкології. Особливу увагу у медичному закладі приділяється психологічному стану пацієнтів, які знаходяться на тривалому лікуванні.

Інфраструктура клініки університету Йедітеп складається з неврологічного, серцево-судинного, коронарного і багатьох інших центрів. Медичний заклад розташований в Стамбулі. Міжнародний відділ клініки здійснює прийом іноземних пацієнтів, забезпечує туристів російськомовним перекладачем. Крім лікувальної програми іноземцям пропонують екскурсійну програму.

Клініка «Меморіал» створена за участю американських фахівців, але на вітчизняні інвестиції. Під час будівництва центру було враховано всі іновачії лікувального менеджменту і обладнання лікарень. Медичний заклад спеціалізується на таких галузях як штучне запліднення і трансплантологія. Більшість лікарів пройшли стажування у Європі і США. Базування на новітніх технологіях, висококласний сервіс дозволяє вважати «Меморіал» одним з кращих європейських медичних закладів.

Послугами *медичного центру «Анадолу»* користуються пацієнти з 40 країн світу. Центр вважається лідером охорони здоров'я в країні. Спільні партнерські програми закладу з американським Центром Джона Хопкінса є запорукою додержання у лікарні високих міжнародних стандартів медичного обслуговування.

Найбільша в світі мережа сучасних офтальмологічних клінік «*World Eye Center*» має десять своїх філій у Туреччині. Медичний заклад цієї мережі, розташований у Анталі, зорієнтований на прийом російськомовних пацієнтів. Європейський рівень медичних послуг за турецькими цінами є привабливим для туристів. Фахівці центру пропонують пацієнтам повний пакет послуг: переліт, трансфер з аеропорту, проживання в готелі чи у клініці, огляд, лазерна операція, процедури, широкий набір екскурсійних програм.

Лікування в Туреччині включає і оздоровчі програми на унікальних курортах, це, насамперед Кангале, Ялова і Паммукале.

Центр гарячих лікувальних джерел у Кангалі є унікальним через особливості курорту. Лікувальний Центр використовує лікувальні води із вмістом соди, кальцію, магнію, що досягають температури 36-37 градусів. У медичних закладах центру лікують шкірні захворювання, насамперед псоріаз, методом банеотерапії, якій полягає у поєднанні корисних властивостей води і маленьких рибок, які поїдають омертвілі ділянки шкіри пацієнтів. Унікальний клімат курорту, повітря, насичене ультрафіолетом, унікальний хімічний склад води постійної

температури з ефектом джакузі, сприяють розм'якшенню ушкоджених частин шкіри і відповідно полегшають рибкам їх терапевтичну працю. При цьому у джерелах мешкає два види риб. Одні видаляють омертвілу шкіру, інші своєю слиною сприяють загоєнню ранок. На курорті лікуються нейродерміт; хронічні екземи; грибкові захворювання; вульва хвороба; гіперкератози; іхтіоз; дитяча екзема. Полегшення чи повне одужання отримують майже всі пацієнти.

У провінції Ялова знаходяться унікальні гейзери Армутлу, вода яких має лікувальний ефект. Температура джерел становить біля 60 градусів. Вода містить сульфат кальцію, хлористий натрій, фториди. Крім лікувальних джерел на курорті є чимало історичних і культурних пам'яток. У 17 км лежить курортна зона Чинарджік з сучасними пляжами для відпочиваючих.

Лікувальний курорт *Памуккале* має унікальні термальні ключі, медичні властивості яких, були відомі ще давнім грекам. Вода джерел багата кальцієм і має омолоджуючий ефект. Пацієнтам призначають пиття мінеральної води, термальні ванни, грязьові ванни. Щорічно тисячі туристів проходять процедури в Памуккале. Тут лікують ревматизм, серцево-судинні, нервові, шлунково-кишкові захворювання, псоріаз і екзему. Висока ефективність лікування в поєднанні з відмінним сервісом є запорукою популярності курорту.

Медичний туризм у Туреччині активно розвивається. До цього процесу залучаються кращі фахівці у галузі менеджменту та маркетингу. Зокрема, Левент Баш генеральний директор консалтингової компанії Gusib, яка пропонує консультаційні послуги в сфері медичного туризму, вважає, що попит на медичний туризм в Туреччині збільшиться в два рази, якщо провести грамотну та ефективну рекламну компанію [6].

Висновки. Отже, Туреччина має величезний потенціал у плані медичного туризму, адже це країна, у якої є найбільша у світі після США кількість лікарень, які мають акредитацію JCI. У Туреччині є відмінно розвинута медична інфраструктура, а вартість лікування однозначно нижча, ніж в основних конкурентів у даній сфері.

Найбільш перспективними для розвитку фахівці вважають термальний, сра туризм і лікування пенсіонерів.

Внаслідок активного туристичного маркетингу, проведеного Туреччиною ця країна все більше позиціонується як новий лікувальний курорт.

Література:

1. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навч. посіб. / П.О. Масляк. — К.: Знання, 2008. — 343 с.
2. Букреев И.А. Формирование и реализация рекреационного потенциала региона. / Букреев И.А. // Культура народов Причерноморья. — №209. — 2012. — С.19-22.
3. Соловйова О.В. Організаційний механізм державного управління розвитком ринку рекреаційних послуг (європейський досвід). / Соловйова О.В. // Збірник наукових праць «Державне управління та місцеве самоврядування». — №1(4). — С.124—132.
4. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко. — К.: ЦНЛ, 2007. — 312 с.
5. Tourism strategy of Turkey — 2023. — www.kulturturizm.gov.tr Publication Number: T.R. Ministry of Culture and Tourism Publications -3090 ISBN 978-975-17-3281-1/
6. www.antalyatoday.ru/.
7. www2.unwto.org/.
8. www.kulturturizm.gov.tr

Розанцев А.А. Организация лечебного туризма в Турции.

Аннотация. Проведён анализ структуры, динамики развития и основных условий функционирования индустрии лечебного и оздоровительного туризма в Турции. Дана характеристика основных лечебных курортов и медицинских учреждений страны.

Ключевые слова: лечебный туризм, оздоровительный туризм, курорты Турции, медицинские учреждения Турции, политика в области туризма, медицинская инфраструктура.

Rozantsev A.A. Organization of medical tourism in Turkey

Summary. The analysis of the structure, dynamics and development of the basic conditions for the functioning of the medical industry and health tourism in Turkey. Description of basic medical resorts and medical establishments of country.

Keywords: medical tourism, health tourism, resorts in Turkey, medical institutions in Turkey, tourism policies, medical infrastructure.